Nr. 17.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we WTOREK DNIA 26 LUTEGO V. S. 1818 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

Podług gazety senackiey datowaney z *Petersburga* d. 16 lutego:

Przez ukazy d. 23stycznia, Radca kollegialny *fon der Flut*, mianowany Wice Gubernatorem archangielskim. Riazański Wice Gubernator, Radca kollegialny *Kropotow*, uwolniony od obowiązków, i przyłączony do Heroldyi, ma pobierać dotychczasową pensyą, do czasu przeznaczenia go do innych obowiązków. Radca stanu, *Kamieniew*, mianowany Wice Gubernatorem riazańskim. Radca stanu, *Popow*, mianowany rzeczywistym Radcą stanu.

Jenerał porucznik, *Obrezkow*, dyrektor komissyi umorzenia długów, w reskzypcie J. C. Mości pod d.23 stycznia, otrzymał Naywyższe podziękowanie za dowiedzioną gorliwośc w pełnieniu poruczonych sobie działań.

Rządzący Senat, na skutek naywyż zey woli, przez ukaz okolny, pod dniem 11 lutego, do powszechney w całem państwie podał wiadomości: iż w czasie rewizyi gubernii wołogodzkiey przez Senatora *Chirowa*, tameczni gubernator cywilny i wice gubernator pod sąd oddani, po dóyrzałem sprawy tey przez Radę państwa roztrząśnieniu, rzeczywiscie winnymi uznani zostali, a Cesarz Jmć zdanie to Rady państwa petwierdził.

Poług gazety *le Conservateur Impartial*, jenerał porucznik, *Obreskow* otrzymał 5,000 dziesięcin ziemi, z prawém przelewu własności iey na potomstwo.

Cesarska akademia nauk wybrała na człooków swych honorowych, Barona *Alexandra Humboldta* i Barona *Sylwestra de Sacy*.

Rządzący Senat słuchał przełożonego przez Ministra sprawiedliwości, dla należytego wypełnienia, wyjątku z dzienników komitetu ministrów, z dnia 6 listop. i 1go grudnia, przeszłego 1817 roku, z wypisaniem Naywyżey potwierdzonego postanowienia komitetu Ministrów, w następuiącem brzmieniu: na posiedzeniu d. 6 paździer. słuchano oświadczoney przez jenerała artylleryi Hrabiego Arakczejewa, Naywyższego następuiącego rozkazu: Cesarz Jegomość Naywyżey rozkazać raczył, iż w z darzeniach, kiedy kupcy, mieszczanie i niższego stanu ludzie, Naymiłościwiey nagrodzeni za usługi swe medalami i kaftanami. okażą się nie przystoynie sprawuiącymi, albo też popełnią występki, i oddaią się za nie pod Sąd podług prawa, albo ściągną na się niezaletną uwagę zwierzchności, iżby komitet Ministrów, względem odebrania wszystkim takim medalów, albo kaftanów danych, uczynił postanowienie: Komitet dopełniaiąc tey Naywyższey Jego Cesarskiey Mści woli, proiektuie postanowić następuiące prawidła:

1) Jeżeli kto z kupców, mieszczan i innych niższego stanu ludzi, Naymiłościwiey za usługi udarowanych medalami i kaftanami, okaże się nie przystoynie sprawuiącym, albo popełni występek i pod Sąd podpadnie, którego wyrokiem na mocy prawa skazany zostanie na iakąkolwiek karę, o takich, po zapadłym wyroku, naczelnicy guberniy maią donosić do ministeryum policyi, dla przedstawienia komitetowi Ministrów, z krótkiem opisaniem równie ich występku, iak i sądzoney kary.

2 Podług tych doniesień komitet względem obwinionego stanowić będzie: czy ma bydz pozbawiony medalu lub kaftana.

3. Odebrane tym sposobem medale i kaftany, maią bydź powracane do gabinetu Jego Cesarskiey Mości, skąd one pospolicie są dawane.

Jeżeli to zdanie komitetu zostanie przez Jego Cesarską Mość potwierdzone, wtedy polecić ministrowi sprawiedliwości, przełożenie Rządzącemu Senatowi, dla powszechnego ogłoszenia i podanie do wykonania. Na posiedzeniu zaś dnia 1 grudnia oświadczono Komitetowi, że Cesarz Jegomość, zdanie to Komitetu naywyżey potwierdzić raczył.

Rozkazali: o tém Naywyższem przez Jego Cesarską Mość potwierdzeniu postanowienia Komitetu ministrów, dla należytego wykonania i powszechney wiadomości, posłać ukazy do wszystkich rządów gubernialnych i urzędów, do PP. Ministrów, Woiennych Jenerał Gubernatorów, Woiennych Gubernatorów i cywilnemi sprawami zarządzaiących, do Jenerał Gubernatora Syberyi, do Gubernatorów cywilnych, Naczelników miast, i Kontrolera państwa; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu i Moskiewskich Departamentów Rządzącego Senatu posłać uwiadomienia. Dnia 14 stycznia 18 8 roku.

Kurs wileński na assygnaty: rubel srebrny, 3 r 92 k.; dukat 10 r. 19 k.; imperyał 38 r. 10 k.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy dnia 28 lutego.

My z Bożey Łaski

ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski etc etc. etc.

Wszem w obec i każdemu, komu o tém wiedzieć należy, wiadomo czyniemy:

Zapewnić poddanym Naszym Królstwa Polskieego, Dobrodzieystwo reprezentacyi Narodowey, było głównym zamiarem Naszym przy nadawaniu onym Ustawy Konstytucyyney; przypuścić ich do używania swobod, jakie im taż Ustawa zaręcza, jest dziś naypierwszém serca Naszego życzeniem.

Tym końcem, zapatrzywszy się na Artyk. 31 i 87 rzeczoney Ustawy Konstytucyyney, jako też i na Artyk. 90, 91 i 93 Statutu Organicznego o reprezentacyi Narodowey:

Postanowiliśmy zwołać obie Izby Seymowe, w Stołecznem mieście Naszém *Warszawie.*

Seym otwartym będzie dnia 15/27 Marca bieżącego roku, zostanie zaś zamkniętym 15/27 Kwietnia następującego.

Posłowie i Deputowani od Gmin zgromadzą się w rzeczoney Stolicy Naszey, na dni siedm przed otwarciem Seymu, dla udowodnienia przed Senatem ważności swych wyborów.

Senatorowie Naszego Królestwa Polskiego zjadą się przeto w teyże Stolicy w tymże samym czasie.

Senatorowie, Posłowie i Deputowani!

Długie nieszczęścia gnębiły Polskę, srogie klęski Oyczyznę Waszą trapiły; lecz połączenie Wasze z Bratnim Narodem; połaczenie, które na przyszłość, rękoymią jest Waszego istnienia, przerwało już pasmo

tey niedoli; a Konstytucyja całkiem Narodowa, ustawy dobroczynne, wolność szczęśliwie umiarkowana, zagładzą nakoniec ślady tey przedłużoney burzy. Wam, mądrości Waszych Obrad, poleca Ustawa Konstytucyyna to opiekuńcze dzieło, na Was zlewa tę Władzę pokrzepiającą. Oby użyciem takowey, miłość Wasza dobra Publicznego jedynie kierowała! Oby taż miłość przewodniczyła jedynie Waszym Obradom! Oby oddaliła od nich niezgodę, równie dla ludów, jak i dla Państw nieszczęsną! To życzenie, Wasze szczęście ma za przedmiot; natchnęło je Wasze poświęcenie się dla Oyczyzny, które je też niewątpliwie zjści.

Tłumacze Praw, Konstytucyyni Stróże swobód Narodowych! przez uszanowanie Wasze ku Ustawom, których skład Waszey pieczy jest poruczonym, przez Waszą gorliwość o utwierdzenie onych, usprawiedliwicie ważność obowiązków, jakie na Was wkłada to uroczyste powołanie.

Objawiciele opinii Publiczney, zaufaniem Współobywateli Waszych zaszczyceni, przejmując się istotnemi potrzebami kraju, prawdziwe dobro na celu jedynie mając, odpowiecie oczekiwaniu jego.

Przy tém zapewniamy Was o życzliwości Naszey Królewskiey, Boskiey Was porucząjąc opiece.

Dan w Moskwie, *dnia* 5/17 *lutego 1818 roku.*

(podpisano) ALEXANDER.

Za zgodność, (M.P.) Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi Tadeusz *Mostowski.*

Przez Cesarza i Króla Minister Sekretarz Stanu (podpisano) Ign. *Sobolewski.* Zgodno z Oryginałem Minister Sekretarz Stanu (podpisano) *Sobolewski.*

Lista Posłów i Deputowanych na Seym następujący, wybranych od Zgromadzeń Politycznych, których Protokóły są dotąd nadesłane i przez Senat zatwierdzone:

Z Województwa Krakowskiego: Posłowie, z powiatów: Miechowskiego, Konstanty *Popiel*, Szkalmirskiego, Jan *Chwalibog*, Olkuskiego, Jan Nepomucen *Wolicki*, Pilickiego, Adam *Kmita*, Lelowskiego, Jan *Szymczykiewicz*, Szydłowskiego, Andrzey *Walichnowski*, Stobnickiego, Paweł *Sołtyk.*

Deputowani z Okręgów Gminnych: Kieleckiego, X. Maciey *Łącki*, Olkuskiego, Franciszek *Pawłowski*, Stobnickiego, Jan *Bąkiewicz.*

Z Województwa Sandomirskiego: Posłowie, Z Powiatów: Sandomierskiego, Michał *Karski*, Soleckiego Joachim *Karczewski*, Radomskiego, Cypryjan *Wąsowicz*, Kozienickiego, Stanisław *Pieniążek*, Konieckiego, Tomasz *Kiełczewski*, Opoczyńskiego, Antoni *Bryczyński*, Szydłowieckiego, Onufry Hrabia *Małachowski.*

Deputowani z Okręgów Gminnych: Miasta *Sandomierza*, Stanisław *Karski*, Miasta *Radomia*, X. Józef *Nowowieyski*, z Okręgu: Sandomierskiego, Józef *Horoch*, Opatowskiego, Adam *Konarski*, Radomskiego, Filip *Kołdowski*, Konieckiego, Jan Nepomucen *Żochowski.*

Z Województwa Kaliskiego: Posłowie, z Powiatów: Kaliskiego, Wincenty *Niemojewski*, Pyzdrskiego, Piotr *Tokarski*, Sieradzkiego, Józef *Walewski*, Piotrkowskiego, Woyciech *Spinek*, Radomskiego, Stanisław Hrabia *Męciński.*

Deputowani z Okręgów Gminnych: Cyrkułu I. Miasta *Kalisza*, Ernest *Faltz*, z Powiatów Kaliskiego i Wartskiego, Paweł *Bieracki*, z Okręgu: Konińskiego, X. Marcin *Szrzemowicz*, Wieluńskiego, Gabryel *Biernacki* Piotrkowskiego, X. *Jasiński* Kanonik.

Z Województwa Lubelskiego Posłowie z Powiatów: Lubelskiego, Jan *Raczyński*, Lubartowskiego, Józef Hrabia *Małachowski*, Kazimierskiego, Leon *Dembowski*, Krasnostawskiego, Jan *Połctyło*, Chełmskiego, Ludwik *Rulikowski*, Hrubieszowskiego, Antoni *Ratomski*, Tomaszowskiego, Józef *Wyszyński*, Zamoyskiego, Tomasz *Wyszyński*, Tarnogrodzkiego, Stanisław *Nowakowski*, Kraśnickiego, Józef *Chociszewski.*

Deputowani z Okręgów Gminnych: Miasta *Lublina*, Krzysztof *Korn*, z Powiatów: Lubelskiego, Lubartowskiego i Kazimierskiego, X. Mateusz *Wojakowski*, z Okręgu Krasnostawskiego, Jan *Hakenszmit*, Hrubieszowskiego, Antoni *Baliński*, Janowskiego, X. Antoni *Ogonowski.*

Z Województwa Płockiego: Posłowie z Powiatów: Płockiego, Tomasz *Trzciński*, Mławskiego, Klemens *Radzimiński*, Prasnyskiego, Wincenty Hrabia *Krasiński.*

Deputowani z Okręgów Gminnych: Miasta *Płocka*, Józef *Wołowski*, Mławskiego, X. Paweł *Filipowicz*, Ostrołęckiego, Filip *Laskowski.*

Z Województwa Mazowieckiego Posłowie z Powiatów: Warszawskiego, Michał Hrabia *Potocki*, Błońskiego, Jan *Toczyski*, Czerskiego, Piotr *Zaborowski*, Stanisławowskiego, Stanisław *Grabowski*, Siennickiego, Kazimierz *Rudziński*, Rawskiego, Jakób *Piekarski*, Brzezińskiego, Tadeusz *Przezdziecki*, Sochaczewskiego, Jan *Lasocki*, Brzeskiego, Augustyn *Słubicki*, Kowalskiego, Maciey *Wolicki*, Radziejowskiego, Maciey *Łubowiecki.*

Deputowani z Okręgów Gminnych: I. Cyrkułu Miasta *Warszawy*, Franciszek *Hengel*, III Samuel Bogumił *Linde*, IV Antoni *Łabęcki*, V Dominik *Krysiński*, VII Jan *Kuzniczew*, VIII Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiążę *Konstanty.*

Z Powiatów: Warszawskiego, Błońskiego i Czerskiego, X. Ignacy *Czyżewski*, z Okręgu Rawskiego, Wawrzeniec *Wołłowicz*, Sochaczewskiego, Antoni *Zawadzki*, Kutnowskiego, X. Marcin *Hebłowski*, Włocławkowskiego, *Gładyszewski.*

Z Województwa Podlaskiego: Posłowie z Powiatów: Siedleckiego, Ignacy *Cieszkowski*, Łukowskiego, Walenty *Markowski*, Garwolińskiego, Stanisław Hrabia *Jezierski*, Żelechowskiego, Jacek *Bentkowski*, Radzyńskiego, Roman *Ośmiałowski*, Włodawskiego, Woyciech *Kunicki.*

Deputowani z Okręgów Gminnych: Siedleckiego, X. Walenty *Wojewódzki*, Bialskiego, X. Szymon *Patiszewski*, Radzyńskiego, X. Józef *Duczyński.*

Z Województwa Augustowskiego: Posłowie z Powiatów: Łomżyńskiego, Wiktor *Rembieliński*, Tykocińskiego, Józef *Szepietowski*, Dąbrowskiego, Wincenty *Gawroński*, Biebrzańskiego, Raymund *Rembieliński*, Seyneńskiego, Kajetan *Gawroński*, Kalwaryyskiego, Józef *Wiszniewski*, Maryjampolskiego, Józef *Godlewski.*

Deputowani z Okręgów Gminnych: Augustowskiego, Baltazar *Kujawski*, Seyneńskiego, Wincenty *Kuszewski*, Kalwaryyskiego, Paweł *Czajewski*, Maryjampolskiego, Franciszek *Osipowski.*

Gdy reszta protokółów czynności Zgromadzeń politycznych nadesłaną, i przez Senat zatwierdzoną zostanie, podana będzie do wiadomości publiczney, które osoby na Posłów i na Deputowanych, wybrane są od tychże Zgromadzeń.

Za zgodność:
Sekretarz Jeneralny Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi.
Augustyn Karski.

D. 26 t. m. przybył tu z *Moskwy*, JW. Minister Sekretarz Stanu, *Sobolewski.*

Przybyli także z *Moskwy*: Kamerjunkrowie dworu J. C. K. Mości, *Matuszewic* i *Tymowski.*

D. 12 lut. w *Wieluniu* młodź szkolna odprawiła nabożeństwo żałobne, za ś. p. *Onufrego Kopczyńskiego* i *Patrycego Przeczytańskiego*, członków zgromadzenia XX. Pijarów, a w edukacyi krajowey zasłużonych mężów.

Wolne Miasto Krakow.

Gazeta Warszawska z Krakowskiey, umieściła następujący artykuł z Krakowa, pod d. 22 lutego: „Z powodu powszechnie głoszoney wiadomości, że Nayjaśnieysi Monarchowie zjechać się mają tego roku w niewiadomém dotąd mieście, rozeszła się tu bardzo przyjemna i pocieszająca wieść, iż mieyscem tego zjechania się może bydź Miasto *Krakow.* Nie podobna o-

kreślić, ile ta wiadomość (może tylko na życzeniu i nadziei ugruntowana) rozczuliła radością mieszkańców tuteyszych. Każdy stara się ugruntować w mniemaniu, że ta szczęśliwa nastąpi chwila. Jedni przerzucając karty Historyi, wystawiają ile to sławnych i całey Europie pamiętnych Epok, w tém Mieście się odbyło; ile to ukoronowanych Głów bytnością swoją mury tego Miasta zaszczyciło; ile w tém mieście związków krwi i zawartych sojuszów między naypierwszemi Mocarstwami stanęło. Cesarze i Królowie znaydowali w tey stolicy, wygodne pomieszkanie i godne swych Majestatów uczczenie. Na jakież uczczenie staraliby się zdobyć dzisieysi tego Miasta mieszkańcy dla swoich NN. Protektorów! z jakiémby serc wylaniem niósłby każdy dla nich hołd uszanowania i wdzięczności! Z drugiey strony ci Potężni Mocarze, widzieliby dzieło swoje, swém łaskawém spóyrzeniem założyliby węgielny kamień szczęśliwości, dla dzisieyszych i przyszłych pokoleń mieszkańców tego kraju!

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Francya.

(z gaz. berl.). Paryż, dnia 13 lutego. Dnia 10 t. m. wieczorem, gdy Xiążę *Wellington* do domu powracał, padł blizko niego wystrzał pistoletowy, który szczęściem, ani w pojazd, ani w Xięcia nie trafił. Mimo pilnego szukania, nie można było znaleść kuli. Morderca miał się ukazać zza szylerhauzu po lewey stronie stojącego; straże w bramie będące, śpiesznie za mordercą pobiegły, ale ciemność nocy przeszkodziła go poymać. Z powziętych przez policyą w rzeczy téy wiadomosci, wnoszą, że ona wysledzi sprawcę téy okropnéy zbrodni. — Od tego wypadku, oddział żandarmeryi stoi przede drzwiami Xiążęcia.

Dnia 12 lutego, o godzinie pół do trzeciéy, w *Tuyleryach*, w sali gwardyi bokowéy Królewny Jeymości, *Madame*, wybuchnął ogień; ale szczęśliwie zgaszonym został.

Nakoniec dnia 9 t m., sprawa *Mathurin Bruneau* (pod imieniem fałszywego Delfina znajomego) wprowadzoną została do sądu poprawczego w *Rouen*. Gazety nasze opisują tę sprawę ze wszystkiemi szczegółami. — *Mathurin Bruneau* oskarżony został o włóczęgę, matactwo, oszustostwo i samozwaństwo — Chociaż, wyrażono na wstępie. rzecz ta sama z siebie nie jest ważną, jednakże nowość sprawy i znajoma bezczelność oskarżonego, zwabiła wielką liczbę słuchaczów. Od godziny 8ey zrana. dóm sądowy napełniony był ludem, a drzwi sali zupełnie opasane. Baczność władz zapobiegła wszelkiey nieprzyzwoitości. O godzinie 11tey, wprowadzono oskarżonych: 1) *Mathurin Bruneau*, Karolem z Navarry zwanego; 2) *Branzon*, były jeneralny dyrektor poborów od przemysłu, w *Rouen*, dawniey już za przemycanie, kradzież i uciski na 5 lat więzienia w łańcuchach skazany, 3) *Tourly* oddźwierny w *Rouen*, 4) Pani *Dumont* (dawniey służbą się bawiąca, teraz prowadzi handel płótnem, i zostaje pod kaucyą.) — Trudno jest wyobrazić sobie zuchwałość i bezczelność, z jaką *Bruneau* postępował. Zaledwo usiadł, zaczął mówić wyrazami tak podłemi i grubiańskiemi, iż wstydem byłoby je zapisywać. Wzbudził przez to na obecnych niejakie politowanie, a bardziéy jeszcze pogardę i niechęć. — Prezydent, przed odczytaniem jeszcze aktu oskarżenia, kazał wezwać świadków. Dowiedziano się z żalem, że Hrabini *Turpin-Crissé*, dla słabości zdrowia, stanąć nie mogła. Przysłała tylko świadectwo lekarza. Wiadomo, że dama ta przed 20 kilką laty, mającego na ówczas od 11 do 12 lat *Bruneau*, do domu swego przyjęła. Jeszcze mu wtedy nie przyszło do głowy udawać siebie za *Ludwika* XVII, jednakże przybrał już był imie młodego Barona *de Vezins*. Gdy po dwóch latach kłamstwo odkryte zostało, wygnała Hrabini oszusta, i oddała go własnemu jego losowi. — Po przeczytaniu listy świadków (jest ich 66.) i jey sprawdzeniu, zamknął Prezydent posiedzenie, i odroczył na dzień następny na godzinę 10tą.

Dnia 10 lutego, *Bruneau* chciał znowu dopuścić się, jak dnia poprzedzającego, naywiększych nieprzyzwoitości w mowie i postępowaniu; ale zdaje się, że napomnienie ze strony Prezydenta, iż tego na mocy prawa nie pozwoli, wrażenie na nim sprawiło Królewski Prokurator, P. *Daussier*, przystąpił do odczytania wywodu historycznego. „ Zbliżamy się, rzekł ón, do sprawy, która sama przez się dosyć jest rzadką, jednakże nie zasługuje bynaymniey, azeby policzoną bydź miała między sławne spory sądowe. Cała ta rzecz jest nie czém innem, tylko nikczemną igraszką, którą wyrządzić podobało się głupiemu oszustowi, awanturnikowi, któremu tak fizycznych, jako i moralnych nie dostaje srodków; człowiekowi, który od młodosci swéy innego mieysca pobytu nie miał, jak tylko wskazane sobie od ludzkich i czułych osób, przez niego oszukanych, albo od policyi mającey obowiązek, odeymowania włóczęgóm i oszustóm sposobnosci szkodzenia. Po zdaniu sprawy przed radą izby sądowéy 2go wydziału w *Rouen*, d. 5 grudnia z. r., przez Sędziego instrukcyynego, *Verdiere*, wyrok królewski oświadczył w stanie oskarżenia, jako podeyrzane o oszukaństwo i matactwo, następujące osoby: 1) *Mathurin Bruneau*, wieku lat 37 i miesięcy 3, urodzony we wsi *Vezins*, w kantonie *Chollet*, okręgu *Beaupreau*, depart. *Marny i Loary*, znany, w zapisach więźniów, pod imieniem *Charles Maturin Phelipeau*, 2) *Gabryel Ludwik Branzon*, 3) *Piotr Tourly*, 4) *Róża Dumont*, z domu *Avenel*, 5) (nie obecny ukrywający się) *Matouillet*, xiądz świecki w *Rouen*.

Z badań okazuje się, że *Bruneau*, mając zaledwo 11 lat, był już tak zuchwałym, iż udał siebie za tego pana, na którego ziemi mieszkał, i nazwał siebie Baronem *Vezins*. W roku 1795 dopełnił pierwszego aktu włóczęgi swego życia. Hrabini *Tu pin* przyjęła go z litości. Oszukał ón jéy łatwo wierną ludzkość, po upłynionym roku został wygnany, z miłosierdzia znowu przyjęty, a późniéy w pół roku na zawsze wyprawiony. Tu jest przerwa, a *Bruneau* ukrywa przed nami kilka lat życia swego. Atoli w roku 1803 znaydujemy go znowu w domu poprawy w *St. Denis*, gdzie jako hultay i niedołęga, był osadzony. (Tu przerwał *Bruneau*, i zawołał: („ Nie jestem niedołęga!„) Opuscił ón w kilka dni dom poprawy, zaciągął się do 4go regimentu artyleryi za początkowego kanoniera, i siadł na okręt w *Lorient*, jak się okazuje ze świadectwa ministra marynarki. W *Norfolk* opuścił jako zbieg fregatę *Cybelę*; i tu już potrzeba szukać śladów jego w nowym świecie. Ale któż jest w stanie postawić świadków jego postępowania w odległey części świata? Potrzeba było przez długi czas przestawać na jego własném opowiadaniu, i łatwo jest przewidzieć, jakby on ie przystroił. Wmawiał on wielu obecnym tu świadkóm, że się był ożenił z córką bogatego Lorda, która, zostawiwszy mu kilkoro dzieci, umarła w Stanach Zjednoczonych. — W *Rouen*, w więzieniu *Bicetre*, uczynił pozorną skargę przeciw swoim spółwięźniom i wartownikóm, obwiniając, że mu skradziono pierścień, w którym były dwa dyamenty, które pochodziły od jednego *Rejen-*

ta (wyrażenie samegoż *Bruneau*), i darowane mu zostały od Xiężniczki *Karoliny* Brezyliyskiey. — Przytaczamy tu wyjątek z iednego wyznania jego: „Wyglądam ja z pozoru na chłopa; jednakże byłem półkownikiem w Ameryce hiszpańskiey. Wprzódy jeszcze byłem kapitanem inżynierów, pod półkownikiem *Wibiani*, w wolnych stanach Amerykańskich.” — We wrześniu 1815 wysiadł on na brzeg pod *St. Malo*, z mniemanym pasportem Amerykańskim, na którym zapisane jest imie, *Karol z Nawarry*, z dodatkiem: *Obywatel Stanów Amerykańskich.* — Z *St. Malo* puścił się do *Nantes*, a ztamtąd brzegiem *Loary*, aż do *Varesnes* pod *Mont-Sorreau*, okręgu *Saumur*. Tu, zięć Lorda, Kapitan inżynierów, Pan półkownik, jak siebie tytułować miał zuchwalskwo, przybył piechotą do małey karczmy, na gościńcu z *Nantes* do *Paryża*. Miał na sobie kurtkę nankinową, spodnie z płótna żaglowego i był bosy. (Tu przerwał znowu *Bruneau*: „Któż to mówić może? Miałem ja zawsze trzewiki i pończochy.”) — Włóczył się długo w departamencie *Marny i Loary*, oszukał familią *Phélipeaux*, (która w następnych posiedzeniach świadectwa przeciw niemu złoży), nakoniec uwięziony będąc w *St. Malo*, usiłował uciec z więzienia, i pisał do Gubernatora angielskiey wyspy *Guernsey*, ażeby chciał uwiadomić Króla angielskiego, że syn *Ludwika XVI* jęczy w okowach i więzach. List jego, z podpisem *Dauphin Bourbon*, przejęty został, a jego samego posłano do *Rouen*. Tu znalazł, między osadzonymi w więzieniu, radców, którzy go wspierali, i zewnątrz stronników dla niego robić usiłowali. W roku 1816 przybył on w nader poniżającym stanie do *Rouen:* cały skarb tak nazwanego *Ludwika XVII* składał się z jedney sztuki pięciofrankowey. Zamiast pogrążenia się w smutku, znalazł w zamknięciu zatrudnienie, które dla niego naywłaściwszém było. Robił z drzewa trzewiki, i tym sposobem zdradził *tajemnicę swojego pochodzenia.* Mniemany nasz *Karol z Nawarry* znalazł jednakże w poniżeniu swojém głupca, który się dał uwieśdź; niejaki *Vignerot* odwiedzał go, zbliżał się do niego ze śmieszną czy udawaną uniżonością, uznał go za *Ludwika XVII* i złożył mu w ofierze kilkanaście sztuk złota. *Bruneau*, używszy część tych pieniędzy, pociągnął na swoję stronę jednego z osadzonych w więzieniu żołnierza, imieniem *Eurcher*, który kilka odezw ułożył. Nędzarz ten zginął później w płomieniach; z nieostróżności, czy umyślnie i w zamiarze popełnienia nowey zbrodni, zapalił słomę w zagrodzie jego więzienia będącą. Był to oszust naygorszego gatunku; pełnił on obowiązki kapłańskie, nie będąc nigdy wyświeconym na duchownego; dla fałszywego xiędza nayprzyzwoitszym był zaszczyt zostawać na żołdzie fałszywego Króla. *Tourly* (jeden ze spólników *Bruneau*) rozpisał te proklamacye, i rozszerzył tym sposobem, jakby żyjąca prassa, zgorszenie i kłamstwo. — Przystępujemy teraz do spółobwinioney. Pani *Dumont*; odwiedzała ona *Bruneau*, znalazła go dobrze ubranym i dobrze utrzymywanym, brząkał talarami w kieszeni; nazywano go *Monsieur*. Mimo opilstwa, mimo sarkań i grubijaństwa, wzbudził w niey przychylność; zapłaciła, co mu potrzebném było. Strażnik więzienia wyznał, że otrzymał od niey do 1,500 franków. Dowiedzioną jest rzeczą, iż nie oszczędzała niczego, dla powiększenia liczby jego stronników. Znaleziono pieczęć, na którey wyryte były pompatyczne słowa: „*Ludwik XVII, Król Francuzów.*” Lista cywilna N. Pana znacznie powiększoną została. *Branzo* (trzeci spółwinowayca) złączył się z *Bruneau*; zamknęli się z sobą, dla spólnego zajęcia się dziełem. Strażnik więźniów, *Libois*, udawał przychylnego i powolnego; słuchał ich rozmów. po których zawsze dobry obiad następował. Obiady te zamieniały się często w ucztę. W wielki piątek ukazał się na stole półmisek ze świeżemi strączkami, który co rok daje się na stole Królewskim. *Branzon* był towarzyszem stołu. Jednakże nie zawsze dobrze wychodził. *Bruneau* bił go nie raz, a posiadacz ufności nosił nie raz krwawe znaki ręki i potęgi Królewskiey. — Widzimy więc (tak kończył prokurator królewski, pełen jasney oczywistości swóy wywód) kto jest ten człowiek, który siebie tak wielką osobą bydź mieni. Ze wszystkiego okazuje się równa podłość duszy, jak i pochodzenia jego. Kto go tylko widział, kto tylko słyszał, nayłatwowierniejszey uporczywości zrzec się musi. Roztrząsanie rzeczy wystawi kłamstwo w nayoczewistszem świetle. (*Tu posiedzenie na kwadrans przerwane zostało*).

Szwecya

Zmarły Król, który tylko kilka dni na niestrawność i gorączkę chorował, urodził się dnia 7 pazdziernika 1748 w *Sztokolmie.* Oycem jego był Król *Adolf Fryderyk* z domu Holszyńsko Gottorpskiego, a matką *Ludwika Ulryka*, córka *Fryderyka Wilhelma I*, Króla Pruskiego. Przez długi czas był wielkim Admirałem Szwecyi, w r. 1772 został Xiążęciem Sudermanii, i zaślubił się z Xiężniczką *Jadwigą Elżbietą Karoliną* Oldenburgską; w kampanijach od roku 1788 do 1790 dowodził z chwałą flocie; od r. 1792 do 1796 był opiekunem Króla i Rejentem kraju; został Królem dnia 6 czerwca 1809; w sierpniu 1814 na okręcie linijowym zwanym, *Gustaw Wielki*, kierował obrótami morskiemi przeciw *Friedrichstadt*, i dnia 4 listopada tegoż roku został Królem Norwegii.

Panujący teraz Król urodził się d. 26 stycznia 1764 w *Pau*, w oyczyźnie Króla *Henryka IV. Pyryney*, *Ren*, *Tagliamento*, *Isonzo*, *Dunay*, *Inn* i *Austerlitz*, znały go jako *Bernadottego*; *Halla*, *Lubeka*, *Mohrungen*, *Eylau* i *Wagram*, jako Xiążęcia *Ponte-Corvo*; *Grossbeeren*, *Dennewitz*, *Lipsk*, *Holsztyn* i Norwegija, jako Królewica Szwedzkiego.

Dzisieyszy Monarcha zwołał d. 7 b. m. wszystkie Stany Seymowe, w celu odebrania przysięgi wierności. Stan Rycerski zebrał się w pokojach Królewskich pod przewództwem Hrabiego *Sandels*; i odprowadził Króla do sali seymowey, gdzie się inne trzy Stany zgromadziły. O godzinie 1wszey przybył Król z Królewicem, z zwyczayną w podobnym razie uroczystością; a gdy zasiadł na tronie, zabrał głos Hrabia *Essen*, Marszałek Seymowy; potém zaś Baron *Wetterstedt*, Kanclerz nadworny, przeczytał zapewnienie podpisane przez Monarchę; następnie ukląkł Królewic przed tronem, i położywszy rękę na Biblii wykonał przysięgę, którą mu czytał Hrabia *Engeström*, Minister Stanu, i po którey pocałował rękę Monarchy. W podobnym sposobie wykonały Stany przysięgę wierności, którą czytał Hrabia *Engeström*, a po ucałowaniu ręki Królewskiéy, udał się Monarcha z Królewicem na powrót do swoich pokojów, przy okrzykach: *Niech żyje Król!* Wszyscy obywatele tuteysi wykonają dziś na ratuszu przysięgę wierności.

Rozesłano gońców do wszystkich Dworów spokrewnionych, lub sprzymierzonych, z wiadomością o śmierci Króla *Karola XIII.*, a do wszystkich miast krajowych z potrzebnemi rozkazami.

Ciało zmarłego Króla otworzono, i nabalsamowano; znaleziono wiele wody w głowie. Jutro Dwór tuteyszy włoży żałobę po nim. Gazety tuteysze umieściły doniesienie pierwszego nadwornego Kaznodziei *Hedren*, o ostatnich chwilach ś. p. Króla, z opisaniem obrządków religiynych, które jako prawdziwy Chrześcijanin dopełnił. Czytamy w tém doniesieniu, że Królowa, Król dzisieyszy, syn jego, tudzież dawni przyjaciele i słudzy nieboszczyka, nieodstępnie prawie znaydowali się przy łożu chorego, a gdy konał, Królowa położyła ręce na jego piersiach, i przejęta smutkiem rzekła: *Niech Pan Jezus przyymie twoję duszę*; po czém Król po dwóch tchnieniach życie zakończył. Trzymała jeszcze Królowa niejaki czas swoje ręce na jego piersiach, i uklękła przy łóżku, a tymczasem Kaznodzieja nadworny odmówił krótką modlitwę dając błogosławieństwo śmiertelnym zwłokom Monarchy.

Pozwala się drukować Niemczewski Prof. O. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX Pijarów.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO Ner 17

WILNO DNIA 26 LUTEGO 1818 ROKU

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Anglia.

Z korr. hamb. Londyn d. 13 lutego. Zjazd ranny u Xięcia Regenta bardzo był liczny. Pan *Rush* poseł Amerykański i jego sekretarz, Panowie *Adam*, *Smith* i *Taylor*, Xiążę *San Carlos* poseł hiszpański, Pan *Wagner* agent Wirtemberski, Pan *Langsdorf* agent badeński i heski byli tegoż rana przedstawiani Xięciu Rejentowi. Następca tronu Hessen humburski ukazał się pierwszy raz na dworze, i przyjechał w poieździe Xięcia Regenta.

Orthur Thistle wood, który wyzwał na poiedynek Lorda *Sidmouth* iest ieszcze w więzieniu, i będzie powołany do sądu, iako burzyciel spokoyności. Powinien bydź obowiązany Lordowi *Sidmouth* że go nie zapozwał w charakterze urzędowym lecz tylko iako prywatny człowiek. Podług praw angielskich spisek przeciwko sekretarzowi stanu uważa się za zdradę państwa. Pospolite wyzwanie na poiedynek, iest tylko uważene za pomieszanie pokoju (*breache of the Peace*) uwięziony, może bydź na parękę wypuszczony. Żądano od wyzey wspomnionego *Thistle wood* 300 f. szt paręki; lecz dotąd nie mógł się o nie wystarać.

Lord Castlereagh oswiadczył się pozawczoray w niższey Izbie przeciwko systematowi wysokiego cła na wszystkie z zagranicy przychodzące towary, i system ten uważa za szkodliwy dla handlu.

W roku przeszłym wybito nowey monety za 8½ f. szt

Armiia W. Brytanii wynosi teraz w ogóle 133,589 ludzi, z których 22,993 stoi we Francyi, a 19699 w Indyach, koszta potrzebne do utrzymania dochodzą 6,494,296 f. szt.

Admiralicya wydała rozkaz wyporządzić dwa okręty liniowe i ieden woienny które przeznaczone są ku wschodowi.

Portugalia otrzyma od naszego rządu 300,000 f. szt. na wynagrodzenie zniesienia handlu niewolnikami, które we 2 miesiące po ratifikacyi traktatu ogłoszone bydź powinno.

Gazety oppozycyyne utrzymuią, że Lord *Grenwille* będzie następcą lorda *Liverpool*, który do *Włoch* ma iechać dla poratowania ostatniego zdrowia; lorda *Colchester*, przeznaczaią za następcę Lordowi *Sidmouth* iako sekretarza stanu spraw wewnętrznych; lorda *Melville* za następcę Hrabiego *Moira* czyli margrabiego *Hasting*, z Indyi wschodnich powracaiącego; a margrabiego *Welleley* na następcę po lordzie *Melville* w administracyi.

Xiężniczka *Zofia* bardzo iest słaba. w *Rio-Janeiro* umarł kawaler *Bezerra*, dawnieyszy poseł portugalski w *Hadze* i w *Petersburgu*, a ostatecznie prezydent królewskiey Izby skarbowey w *Brezylii*.

Eskadra Rossyyska złożona z 5ciu okrętów liniowych i 3 fregat, która pod dowództwem Kontr-Admirała *Möller* przybyła d. 21 Grudnia do *Portsmouth*, popłynęła ztamtąd dnia 7 b. m. do *Kadyx*.

Pisma publiczne oppozycyyne żartuią z myśli zawartey w mowie zagaiaiącey Parlament, a tyczącey się polepszenia stanu duchowieństwa i wystawienia nowych kościołów. Czytamy w nich, iż Ministrowie dosyć długo kazali pościć narodowi, a teraz każe mu się modlić.

Słychać, iż Francya chce pożyczyć w Anglii 3a milionów funt. szterl. dla wypełnienia swoich obowiązków względem sprzymierzonych Mocarstw.

Gazeta wychodząca w *Nowym-Yorku* donosi pod d. 29 Grudnia, iż Poseł Hiszpański, na rozkaz swoiego dworu, zerwał wszelkie układy z rządem Zjedn. Stanów północney Ameryki względem obu *Floryd*.

Parlament

Na sessyi Izby naszey dnia 3 b. m. złożył Lord *Castlereagh* zielony worek z papierami, względem dawnieyszych rozruchów kraiowych, i radził, aby ie taynemu wydziałowi oddano do roztrząśnienia, iżby potem można podać wniosek o uwolnienie osób uwięzionych z powodu zniesionego zawieszenia aktu *Habeas-Corpus*.

P. *Tiarney* rzekł: nic nie mam powiedzieć przeciwko wydziałowi; lecz dziwuię się sposobowi złożenia papierów. Nie odbieramy poselstwa Królewskiego, ale tylko zielony worek. (Powstał śmiech). Jeżeli się zapytamy, co on znaczy? odpowiedzą nam, iż ma związek z wewnętrznym stanem kraiu. (Znowu śmiech) Ja sądziłbym, iż ma stosunek z prawami o ubogich; ale że zapieczętowany, musi zatém cós więcey znaczyć. Przystąpiono potém do głosowania, i ustanowiono wydział większością 102 kresek przeciwko 29.

Kanclerz skarbowy oświadczył, iż w roku zeszłym hpłacono 3 i pół milionów funt. szterl. długu narodowego.

Lord *Castlereagh*, zapytany d. 6. b. m. na sessyi Izby niższey, czyli rząd Angielski ma ręczyć za pożyczkę dla Francyi i Pruss, odpowiedział: Rząd Angielski z szczególnych pobudek zaręczył w R. 1814 długi Francyi należące się poddanym W. Brytanii za bezprawnie zabraną własność; tacy zaś wierzyciele nie maią żadnego podobieństwa do owych, którzy szukaią zysku z papierów skarbowych zagranicznych, i żadnego mieć nie mogą prawa wymagać zabezpieczenia od rządu kraiowego. Interes takich ludzi nie iest interessem narodowym, bo ztąd zgubne wypłynęłyby skutki. (Zawołano: *Słuchaycie! Słuchaycie!*)

Francya

Tegoroczne posiedzenia Izby Deputowanych należą do rzędu nayważnieyszych we Francyi. Proiekt względem siły zbroyney kraiowey obchodzi wszystkich woyskowych. Konkordat zaś wszystkich duchownych, a wolność druku wszystkich pisarzów.

Zakazano tu naydawnieyszego Dziennika pod napisem: *Merkury Francuzki*, który 199 lat wychodził. Wydawcy iego ogłosili, iż obrali sobie inne opiekuńcze bóztwo, to iest: *Minerwę*, w nadziei, że pod iey tarczą nie tak łatwo będą pokonanymi.

Wyszło tu nowe urządzenie policyyne względem teatrów. Zabroniono dyrektorom wydawać więcey biletów, nad liczbę osób mogących się w sali pomieścić; podczas gry kazano zamykać drzwi do kulis i loż: nikomu nie wolno w chodzić na parter z laską, orężem albo parasolem, iako też mieć kapelusz na głowie. Każdy powinien wyyść natychmiast z sali, skoro go wzywa Kommisarz policyi.

Niemcy

(Z gaz. rysk. Zuschauer). Frankfort d. 14 lutego. *Oświadczenie, które Prussy względem spełnienia 13go artykułu aktu związkowego, dnia 5 t. m. do Seymu związkowego podały, kończy się temi słowy: „W tym względzie Rząd Pruski po upłynieniu, jednego uwiadomi Seym Związkowy o postępie i stanie swoich stanowych urządzeń. Bardzoby życzyć należało, ażeby również wszystkie inne państwa, które stanów nie mają, do tegoż oświadczenia w równym terminie łączyły się. i życzenie to za naglące przez ninieyszę pruskiemu poselstwu oświadczyć zalecono.„*

Dozwala się drukować Niemczewski Prof. O. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

Xiążki

1: W Xięgarni XX. Pijarów u Alexandra Zołkowskiego iest nowo wyszłe z druku dzieło do przedania pod tytułem

Zbiór mów w różnych mieyscach mianych, oraz opisów obchodu żałobnego Nabożeństwa po zgonie ś. p. T a d e u s z a K o ś c i u s z k i, z krótkim rysem życia i portretem tego męża, 8vo w Wilnie 1818 — Srebr. kop. 60. — na papierze pocztowym kop 75.

ROZKAZ

3: Naczelnika głównego Sztabu Jego Imperatorskiey Mości. Moskwa, 18 Nowembra 1817, N. 99.

Niektóre półki, bataliony, komendy i inne wydziały woyskowey administracyi, wchodząc z przedstawieniem do Departamentu Inspektorskiego, proszą o medale na pamiątkę 1812 roku ustanowione, dla takich woyskowych, którzy nie tylko w bitwach, lecz nawet i w marszach tego roku niebyli.

Tak nieprzyzwoite przedstawienia, zatrudniają tylko Departament Inspektorski, niepotrzebną w tem przedmiocie korrespondencyą, i dla tego zaleca się dowodzcom półkow, batalionow, kompaniy artyleryyskich i wszystkich woyskowych kommend, ażeby w przedstawieniach swoich upraszali o medale, na pamiątkę 1812 roku ustanowione, dla tych tylko woyskowych, którzy rzeczywiście znaydowali się w bitwach 1812 roku, i w tem celu obowiązani są zawsze przy przedstawieniach swoich sprawdzać służbę ich i marsze; w przeciwnym zaś zdarzeniu proszący o takowe medale dla tych, którzy nie maią prawa, do ich otrzymania, podda siebie za to naysurowszey odpowiedzi. A iak wnosić należy, że takowemi medalami mało zostało nienagrodzonych z woyskowych, przeto na przedstawienie do tych medalow, naznacza się termin do 1go tylko marca teraźnieyszego 1818 roku; po upłynieniu zaś tego terminu, nikt już nie będzie miał prawa wchodzić z przedstawieniami, i prosić o nieotrzymane medale, na pamiątkę 1812 roku ustanowione.

Podpisał. *Naczelnik Głównego Sztabu Xiążę Wołkoński.*

Zgodno: Naczelnik oddziału: Władysławski.

3: Wypis z Ksiąg Ziemskich Powiatu Wołkowyskiego. Roku tysiąc osmset ośmnastego miesiąca Januaryi dziesiątego dnia.

Przed aktami Ziemskiemi Pttu Wołkowyskiego po odwołaniu Sądow stanąwszy osobiście W. Leon Malewicz Komornik Graniczny Pttu Kobryńskiego oświadczenie poniższe do akt podał, Którego wyrazy następne. Roku tysiąc ośmset ośmnastego Januaryi dziewiętnastego dnia. Przed aktami Ziemskiemi Powiatu Wołkowyskiego w Imieniu JW Alexandry Z fii i Hrabiow Paców Hrabiny Potockiey stawaiąc osobiście Leon Malewicz Komornik Gran. Pttu Kobryń następne czyni oświadczenia: Alexandra Zofia z Hrabiow Paców Hrabina Potocka matka za oddzielnym Dokumentem, a nieletnie iey potomstwo także za osobnym, maiąc u zeszłego ś. p. Kazimierza Plewaki znaczne summy na wszelkim iego maiątku evictionaliter opisane, więcey szesnastu tysięcy czer złł wynoszące, i takowe iuż Dekretami zyskanemi zatwierdzone; gdy Sukcessorowie zeszłego ś. p. Kazimierza Plewaki, iak z ustronia słyszeć się daie po hwalaią się oddać część takowego maiątku to iest: Hrabstwo Iwienieckie pod exdywizyą, i jeżeliby myśl ich takowa do skutku przywiedzioną została, w Imieniu aktorki zawiadamiam publiczność, iż summa JW. Alexandry Z fii Hrabini Potockiey i nieletniego iey potomstwa iak iest pierwszym długiem zeszłego ś. p. Kazimierza Plewaki na wszelkim maiątku opisana, tak Satysfakcya nie tylko na Hrabstwie Iwienieckim, ale na wszelkim iego maiątku gdziekolwiek i u kogobądź znayduiącym się poszukiwaną będzie. Takowe oświadczenie przy prośbie do Sądu Ziemskiego Pttu Wołkowyskiego dla trzykrotnego umieszczenia w Gazecie Kuryera Litewskiego podaiąc podpisuię. U tego oświadczenia podpis zanoszącego tak wyrażony: Leon Malewicz Komornik Gran. Pttu Kobryń. Jakowe oświadczenie za podaniem onego do akt, iest w Xięgi Ziemskie Pttu Wołkowyskiego wpisane a z nich i ten wypis urzędownie w tymże czasie wydany stronie.

Zgodność z Księgami zaświadcza Franciszek Pawęcki Ziem Pttu Wołkow Rejent.

Wyjeżdżają za granicę

(*Ogłasza się po raz pierwszy*).

Do kraju Saksońskiego Wileński Mieszczanin, Zelik Dawidowicz Frydberg.

Ostrzeżenie.

W drugim dodatku dzisieyszym omyłka Nr 14 czytać należy 17, i w dacie, zamiast 15 czytać należy 26 lutego.